

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I. Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JANOS.

Felelős szerkesztő:
Dr. vitéz SIMON ÁRPÁD.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzárta
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskay“-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Főter.

Minden állampolgárnak legelső kötelessége, hogy megtartsa a rendet és fegyelmeltesen álljon a nemzet munkájába. A kormánynak pedig az a kötelessége, hogy a rend és fegyelmel követelményeinek minden körülmények között, minden törvényes eszközzel érvényt szerezzen.

Vitéz IMRÉDY BÉLA.

Szent István király

halálának 900 éves fordulóját ünnepeljük Székesfehérváron augusztus 18-án, Magyarország Kormányzója ünnepélyes keretek között a képviselőház diszülésével nyitotta meg a jubileumi ünnepségek sorozatát, amelyekbe mi úgy kívánunk bekapcsolódni, hogy néhány sorral hódolunk a nagy király áldott emlékezetének.

Nem honfoglaló, de ország-alapító volt.

Csaknem egy évezred telt el halála óta, de úgy országos, mint világviszonylatban nálánál bölcsőbb, előrelátóbb államférfi kevés élt a földön.

Magyarország ma is az, amivé trónralépésekor Ő formálta: keresztényen magyar királyság. A pogány magyar fejedelemség alattvalója jól forgathatta a kardot, de lóhátról sohasem verhetett volna gyökeret ezer esztendőkre, mert az őt körülvevő és állandóan támadó ellenséggel szemben biztosítékul a keresztel kellett menekülnie.

A kereszténység volt az a varázslatos talizmán, mely a magyar szilajságát megszelídítette, földmivelésre, állattenyésztésre, iparra tanította, család-alapításra nevelte és kifejlesztette benne az állami közösségbe való tartozandóságának érzését. Évszázadokon át harcolt a magyar a keresztért és állt őrt a nyugati kultúra védelmében.

A magyar alkotmányos királyság alapját Szent István vetette meg. Alapvető intézményeket létesített: a székesfehérvári törvénynap, a vármegek életre-hívása, az egyházi, katonai és polgári közigazgatás — alapjaiban mind az Ő elhivatottságáról és nagyvonalu előrelátásáról és nagyvonalu előrelátásáról tanuskodik. A természetes fejlődési folyamat az alap tökéletességét csak jobban kikristályosította.

Országalapító Szent István a legnagyobb közgazdászok és szociológusok egyike és 900 évvel halála után is az az igazság: akié a föld — azé az ország. Megszünteti a cserekereskedést, ércpénzt veret és a pénz sajátos közgazdasági tulajdonságánál fogva megteremti az egészséges gazdasági életet. Megveti az ipar alapját. Az akkori kézműves iparból fejlődik ki számtalan fokozaton keresztül a mai gyáripar.

Bármelyik ténykedését vizsgáljuk — csak megilletődött tisztelettel vehetjük körül glóriás alakját.

Már kora is elismerte. Ez azt jelenti, hogy világviszonylatban is helyt állott országáért. Alkotásaiért a pápai udvar époly szívesen elismerte, mint amilyen

szívesen a német császár ajánlotta fel barátságát az első magyar királynak.

Ha magunkévá tesszük, hogy akié a föld, azé az ország, ha átérezzük, hogy a küzdelem nehezebbik része a földnek megtartása, hitvallást kell tennünk Szent István király igazsága mellett.

A szövetkezés egy új gazdasági rendszer kialakulása. A gazdasági élet évszázados küzdelmekben formálódott és különböző elgondolásokból fejlődött ki a szövetkezeti megoldásig. Lényege azonban az a nemzetmentő önbiztosítás, mely az első magyar király tetteit irányította.

Az idő elmúlik, a forma változik, a lényeg azonban megmarad. A magyar szövetkezeti mozgalom is azért küzd megváltozott keretekben, megváltozott eszközökkel, hogy a magyar nemzet Szent István király által emelt létalapjában soha meg ne inogjon és az elkövetkezendő ezerévben is a Duna medencében rendületlenül, sziklaszilárdan őrt álljon.

Dr. gr. Teleki István.

Hiteles-e a Szent Korona?

A szentistván-évi jubileumi ünnepségek során tudvalevőleg két napon keresztül közszemlére bocsátják a Szent Koronát. Ezzel kapcsolatban nem lesz érdektelen, ha kissé visszanezünk a múltba legnagyobb nemzeti ereklyénk sorsára.

Igen kevesen látták a Szent Koronát. Alig van olyasvalaki, aki az 1867-es királykoronázáson részt vett volna, 1917-ben Károly király megkoronázásakor pedig közszemlére volt ugyan téve, zárandokolt is az ország, azóta azonban a Szent Koronát a királyi Várban őrzik. Volt egy idő, amikor sokat beszéltek arról, vajon hiteles-e a Szent Korona. Ma már tudjuk, hogy a Korona hitelességéhez a legszigorubb tudományos megállapítás szerint sem férhet a legkisebb kétség sem. Akik, kevesen kételkedtek, azok leginkább arról szóltak, hogy a Korona kalandos viszonytárságai közben sokszor volt rá alkalom, hogy azt egyesek a maguk javára másolattal cseréljék föl. Hiszen trónkövetelők, külföldi államfők versenyeztek a koronáért, amelynek bírása egyenlő volt

a magyar trón birtoklásával. Már az Árpádok alatt megkezdődött a Korona viszonagsága. II. Béla fia, László magánál tartja, úgy hogy III. István csak félév múlva koronáztatja meg magát. IV. István és III. Béla erőszakkal szerzik meg.

Utóbbi özvegye utján Frigyes császárhoz kerül és András háborút indít, hogy visszaszerezze a koronát. Az árpádházi királyok fiágának kihalásával a harc csak nő a Koronáért. Vencel Csehországba szökteti, Ottó elveszti a koronát, de újból megtalálja, majd Apor László armánnyal elszerzi tőle s csak 1310-ben sikerül Robert Károlynak a Koronát visszahoznia. Vegyesházi királyaink alatt Budán, majd Esztergomban és Visegrádon őrzik a Koronát, ahonnan Erzsébetkirályné ellopja. osztrák földre viszi, majd Frigyes császárnak zálogba adja, ahonnan csak Mátyás király szerzi vissza. A mohácsi vesz után Szapolyai Jánoshoz, majd I. Ferdinándhoz, innen Szulejman szultánhoz kerül. Szulejman visszaadja Szapolyainak, kinek özvegye a békeszerződés révén ismét Ferdinánd-

hoz juttatja. Ettől kezdve a Koronát Prágában, majd Bécsben őrzik. 1618-ban a pozsonyi várban találjuk, majd a zavaros események elől Zólyombá, Kassára, Eperjesre, Ecsed és Trencsén várába viszik. Végül 1790-ben a II. József által Bécsben őriztetett ereklyét fényes ünnepségek közben Budára hozzák. Következnek a napoleoni háborúk. A Koronát hol itt, hol ott őrzik az ország területén. Tudjuk, hogy az 1848-as szabadságharc idején Orsovánál ásták el. Azóta Budán a királyi Várban páncélos szobában őrzik nemzeti ereklyénket, melynek hitelességéhez szó sem férhet.

Az egész nemzet, mindenki gazdagok, szegények, kicsinyek és nagyok szeretnék látni most a a közszemlére tett Szent Koronát. A két nap alatt csak keveseknek jut osztályrészül, hogy hódolhasanak előtte, de akik látták, tovább adják családjukban ezt az eseményt, hiszen a magyar Szent Korona a magyar nép, a magyar nemzet, Magyarország legnagyobb kincse.

SZEMLELŐDÉS

A szerkesztőség postaládájából.

I.

Kérem szépen t. szerkesztőség, naponként járok a Szilfakalján, de még arra nem volt példa, hogy egyetlen egyszer is le tudtam volna ülni azokra a szép piros padokra, amelyek ott egy-egy hajtásnyira hármásával fel vannak állítva, hogy az legyen a látszata, hogy Hajduszoboszló fürdőváros s gondolnak a betegek, a gyengek, a fáradtak és az erőtlének kényelmére. Tény, hogy a csinos, szép padok már megvannak, csak hogy egyfelől a beállításuk, elrendezésük hiányos, célszerűtlen, mert egyvégtibe vannak rakva és talán egymáshoz is vannak erősítve, hogy az ellopás veszélyének ki ne legyenek téve, másfelől reggeltől estig cigánygyerekek és léhűtő elemek veszik igénybe, nehogy a fürdővendégek, vagy a helybéli tisztos városi polgárok valahogy helyhez jussanak és azokon kissé megpihenhessenek. Ilyen társaságban jóizlésű egyén nem kivan helyet foglalni. Felettebb feltűnő, hogy beszerezte ugyan a város sok jóakarattal és aldozathozással a pihenőpadokat, de felügyelet nélkül állanak, így voltaképpen nagyobb részben eredeti rendeltetésüket nem szolgálják, holott kétségtelenül a fürdőző közönség kényelmére lettek beszerezve és

felállítva. Itt az ideje — a fürdő-szezon még javában tart — hogy e kezdetleges állapotokon a város, vagy a gyógyfürdő vezetősége sürgősen segítsen és az általános panaszt orvosolja. *Egy állandó fürdőlátogató.*

II.

Sokszor felszólaltunk már, de csak igen kevés sikerrel. A Bánomkertben igen sokan lakunk a fürdőidény alatt, többöknök villáink, szőlő- és gyümölcsösterületeink vannak és így adófizetők is lennénk, de egy legegyszerűbb téglajárdánk sincs, holott ilyen esős, vizes időjárásakor, mint az utóbbi héten is tapasztaltuk, bokáig érő sárban vizes cipővel kell tapickolnunk. Ily módon láb-beliünkben, ruházatainkban több károsodás esik, mint amennyibe egy 30 cm. szélességű szerény téglajárda létesítése kerülne. Ennek bekerülési árát szívesen megfizetné minden birtokostársunk. Felkérjük a város tiszteletreméltó polgármesterét, hogy addig is, míg a Bánomkert állandó rendezése és állandó járdákkal való ellátása bekövetkeznék, legalább az első és második kapunál fekvő területek főutmenti hosszában és azok számára is, akik más dűlőkben kívánják, egy szerény kiállítású téglajárdát saját költségükön készíttetni szíveskedjék, mert ilyen elhagyatott helyzetben a fürdővel való közlekedésünk is igen-igen nehezkes és egyáltalán nem méltó egy világfürdő jóhírnevéhez s elismert gyógyiskeréhez. Teljes tisztelettel: *Bánomkerti villatulajdonosok.*

III.

Tekintetes szerkesztőség! A napokban a nagy esőzések alkalmával egy székesfővárosi és egy külföldi fürdőlátogató vendég-hölgy, mikor a VI-ik tizedből a fürdőbe igyekeztek volna és drága kis félcipőjeik a feneketlen sártergiben megmerültek és végleg kimentek formájukból, igen heves jeleneteket rögtönöztek a Tompa utcában s nem épen válogatott kifejezésekkel adtak kifejezést felháborító érzelmeiknek afelett, hogy mily elhagyatott, rendezetlen, járdánküli hely a városnak ez a kerülete és mekkora közönbőség, fel nem vevés, előrelátás hiánya kell ahhoz, hogy a fürdő közelében fekvő felvezető utak gondozatlanok, vagy teljes mértékben hiányoznak is, sőt az utcákat ezentelül jobbról-balról felveri a gaz és a gurdinok egész halmozata is. Megmagyarázni igyekeztem a két hölgynek, hogy nem Budapest és nem Bécsben vagyunk minálunk, a fürdőlétesítéséért, a város fejlődéséért, külsejének rendbehozásáért, villanyvilágítás bevezetéséért, az aszfaltjárdáknak a legfőbb utvonalakon történt megépítéséért nagyon, de nagyon sokat kellett áldoznia a város képviselőtestületének, úgy hogy két millió adósságot csinált a város akkor, amikor nem is sejthette, hogy fürdője világhírűvé fog válni. Erre azt mondták, hogy a jó járda nemcsak ékessége, de nélkülözhetetlen része is, — epugy mint a világítás, a városi életnek és ahol hozzá még ilyen drága kincs van a város birtokában, mint itt a gyógyfürdő, nem szabad elhanyagolni ennyire a járdahálózat sorozatos kiépítését. Ez ugyanis nem kényelmi cikk, hanem kulturszükséglet. Emeletes palotákat nem lehet a földből

kirángatni, de rendet teremteni, járható utakat létesíteni és a város külső részein a csinoságnak, szépítésnek bizonyos fokig áldozni nemcsak a város, de a fürdő érdekeit is nagymértékben előmozdítja. Honnan van az, — kérdezték hölgyeim — hogy e városnak nincs egy kulturpalotája, nincs egy fedett szinköre? Megnyugtattam őket, hogy mind meglesznek ezek szép sorjában, csak hát a fedezet hiányzik a városnál az ütemesebb alkotásokhoz, pótdadó emelését meg nem bír meg a város népe. De kérem, itt rengeteg pénz befolyik a fürdő jövedelméből, — mondotta az egyik hölgy. — Rengeteg itt a kiadás és tennivaló is, mit meg a fürdő korszerű fejlesztéséért és karbantartásáért áldoznunk kell! — válaszoltam. Ezekután annyira, amennyire, lecsendesedtek hölgyeink, felszemők azonban állandóan a tönkrement néhai fehér félcipőkön pihent, mintha szemrehányásként mondták volna: — Mi messze-földekről idezarándokoltunk, érde-meljük ezt titóletek?!

A Szent István ünnepségek programja.

Magyarország most ünnepli nagy királyának, Szent István halálának 900-ik évfordulóját. A fényes ünnepségek egyik legkiemelkedőbb pontja a Szent Jób országjárása.

A nagyszabású Szent István ünnepségekhez tartoznak a most folyó szegedi szabadtéri játékok is, azok kivül az augusztus 14-én kezdődő országos ünnepségek.

Esztergomban augusztus 15-én felavatják a restaurált árpád-házi királyi palotát és a Szent Tamás-hegyen felállított Szent István emlékművet vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó jelenlétében. Ugyanezen nap nyitják meg a pedagógiai kiállítást.

Augusztus 16-án Budapesten ünnepélyesen közszemlére teszik ki a Szent Koronát, mely legutóbb 1917-ben IV. Károly király koronázásakor volt közszemlére téve.

Augusztus 16—23-ika között tartják meg a Magyarok II. Világkongresszusát.

Augusztus 18-án a magyar országgyűlés minakét háza történelmi ülést tart Székesfehérvárott a Kormányzó ur jelenlétében.

Augusztus 20-án lesz Budapesten a Szent Jób körmenet, mely eddig még nem látott pompával fog lefolyni.

A cserépkályha

kiváló, olcsó fűtőttest.

Nagy választékban kapható:

K R I S C H
kályhás-mesternél,

Debrecen, Ispóty-tér 1. sz. alatt
(Nagyállomásnál) Telefon: 12-18.

Váljal minden szakmába vágó munkát,
vidéken is.

BARBÓCZ

magánnyomozó iroda

HÖFORRÁS-TÉR 8. SZÁM.

SZIVEK ÉS HULLÁMOK.

„Hullámzó Balaton tetején,
Csolnakázik a lány s legény!
Szerelmi szerencse,
Tőlük sincs tulmessa —
Hogy szívük meglehesse!

Szoboszló szép huliámfürdője,
Kacagó zsvijai száll beöle!

A hullám mig emel,
Játszanak sziveddel —

Kikkel ott ismerkedel!..

Cegledy Anti.

H I R E K.

— A református templomban ma délelőtt 9 órakor és 11 órakor prédikál Benkő Viktor kunszentmártoni lelkész. A 11 órás istentiszteleten énekel Burger Tihamérné. Délután 3 órakor prédikál Benkő Viktor. A templomi perselyek a kunszentmártoni egyház javára lesznek kitéve.

— Horthy Miklós kormányzó urunk és neje augusztus hó folyamán Hitler német kancellár meghívására Berlinbe utaznak. A kormányzó kíséretében lesznek: vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszter, Uray István a polgári kabinetiroda és vitéz Keresztes-Fischer altábornagy, a katonai kabinetiroda főnöke, valamint a kormányzóság több tisztviselője. A főméltóságú asszony Kielben egy ujonnan vízrebocsátandó cirkálóhajó keresztanyai tisztét fogja betölteni. Tervbe van véve Hamburg és Nürnberg városok meglátogatása is.

— Négy napig tartó minisztertanácsot tartott vitéz Imrédy Béla miniszterelnök vezetése élén a magyar kormány. Az ősszel napirendre kerülő igen fontos szociális irányú törvényjavaslatokról folyt a kimerítő tanácskozás a reggeli óráktól a késő esteli órákig kevés ebédszünet mellett.

— Dr. Tasnádi Nagy András országgyűlési képviselő, a NEP. országos elnöke a Debrecenben augusztus 23-án tartandó református világkongresszus alkalmából rendezendő műsoros estély egyik szónoka lesz. Vele együtt közreműködnek dr. Ravasz László ref. püspök és dr. Makkai Sándor egyetemi tanár. A művelt világ minden részéből 5000 külföldi református vesz részt a világkongresszuson.

— Rásó István alispán aug. 16-ától kezdve a hajduszoboszlói gyógyfürdőn fog ülni három héten át.

— A Szent István napra nem lesznek külön kedvezményes vasuti jegy váltásra szóló igazolványok. Erre is csak a tavasszal kibocsátott 2 P 50 filléres jegyek maradnak érvényben.

— Dr. Pauchli Béla OTI. debreceni igazgató-főorvos augusztus 10-én Hajduszoboszlón felülvizsgálatot tartott az OTI. rendelőben. Mindent a legnagyobb rendben talált és dr. Soós János OTI. rendelőorvos előtt a legteljesebb megelégedését és elismerését fejezte ki a tapasztalt rend és a betegek lelkiismeretes orvosi ellátása felett.

— A Nemzeti Egység Párt munkásválasztmánya aug. 21-én reggel 8 órakor a Bocskay olvasó-körben ülést tart.

A Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásár a debreceni Nagyerdő gyönyörű környezetében fejlethetetlen látvány. A kiállítás megnyitja szeptember 3-án. Debrecenbe az ország minden részéből szeptember 1-étől kezdve lehet féláron utazni szeptember 11-éig.

A vásárgazdálkodók az országban valamennyi Menetjegyirodánál, a Menetjegyirodák megbízottainál, a Tiszántúli az ipartestületeknél kaphatók, vagy a kereskedelmi és iparkamaránál Debrecenben az igazolványok árának és 20 fillér portóköltés befizetésére igényelhetők. Az igazolványok ára Debrecenből 100 kilométeres távolságban 1:20 P, Debrecenből 100—200 kilométeres körzetben 1:50 P, 200 kilométeren felüli körzetben 2— P.

Borzalmas repülőszerecséltenség

történt augusztus 10-én délután 4 óra tájban a Hajduszoboszlóval határos, debreceni földön fekvő nagyhegyesi pusztán a Harstein-féle birtok felett. A debreceni pilótaverseny alkalmából Budapestre visszautazó hét újságíró és az utasrepülőgép négytagú személyzetét, továbbá egy műkedvelő repülőt ért a végzetes szörnyűséges baleset. A repülőgép egyik motorja meghibázott, a veszedelmet a pilóta nem tudta megakadályozni, rémes erővel lezuhant a gép. Valamennyien szörnyethaltak. Testök a felismerhetetlenségig, szörnyűséges módon összeroncólódott. A borzalmas esemény színhelyére elsősorban a hajduszoboszlói csendőség, továbbá Debrecenből Lossonczy István főispán és ifj. dr. Benkő Géza főispáni titkár, Hajduszoboszlóról dr. Soós János OTI. orvos, dr. Kircsy Kálmán magánorvos és Horváth Ferenc áll. polg. isk. tanár, helybeli birtokos érkeztek meg. De már semmit sem tehetek. A szörnyűséges szerencsétlenség országszerte mélységes megdöbbenést keltett. A kormány a nemzeti halottair ak nyilvánította a kötelességteljesítés közben hősi halált halt fiatal hirlapírókat és repülőket. A debreceni gyászintézettség után szombaton vitéz Imrédy kormányelnök és a kabinet tagjainak jelenlétében helyezték a fővárosban örök nyugalomra a katasztrófa áldozatait.

Az ipartestület székháza

Hajduszoboszlón, Rákóczi-utcán eladó. Értekezni lehet: Cseke Péter ipartestületi elnökkel.

A dunamenti államok buza-termése így oszlik meg métermázsákban: Magyarország 25'20 millió, Jugoszlávia 25'00 millió, Románia 49'40 millió, Bulgária 17'40 millió. 1937-ben e négy állam termésátlaga buzából 94'6 millió métermázsára rugott, 1938-ban 117 millió métermázsára lett a termés, vagyis 22'1 millió métermázsával több, mint a múlt évben. Ebből Magyarországra 6'2 millió métermázsára többlet mutatkozik, amely a kivitel és a közgazdaság szempontjából 120 millió bevételi többletet jelent.

A Himnusz ünnepe. Kólcsey Ferenc, a Himnusz költője száz esztendővel ezelőtt halt meg. Halála évfordulóján, augusztus 24-én az egész világon élő magyarok megemlékeznek róla. Itthon Magyarországon is lelkes ünnepségeket rendeznek.

Öngyilkosít játszott a napokban Ari Mihály helybeli piaci árus. A feleségével valamin összekapott, ez elköltözött tőle. Hogy visszacsalhasa az asszonyt, a lakásában leült a földre, kötelet hurkolt a nyakára s elkezdett eszeveszetten kiabálni. A lármára előszaladtak a szomszédok, de csakhamar meggyőződtek róla, hogy csupán fúrfangosan kieszelt színlelés a komédia, mert Arinak nem történt semmi baja.

Anyakönyvi hírek. Házasság-kielentések: Virág György és Kádár Eszter, Szabó Antal és Tózsér Julianna, Zöld Károly és T. Szabó Etelka, Bódi Lajos és Száva Julianna. Házasságot kötöttek: Fekete József és Rizan Szeréna. Születések: Szabó Sándor leánya Aranka-Etelka, Bódi Antal leánya Róza-Franciska, Kovács Gyula fia Gyula, Fábrián Eszter fia Lajos, Szabó Margit leánya Etelka, Harsányi Gábor leánya Mária, Szoboszlai Miklós fia Imre, Cseke Gábor fia Gábor, Jenei József leánya Judit-Vilma. Halálozások: Vágó Anna 30 éves, Cseke Gáborné — Soós Julianna — 77 éves, Végh Antal 75 éves, Fazekas Antal 45 éves, T. Kiss Róza 1 hónapos, Biró Éva 2 hónapos, Fülöp Gyuláné — Varga Zsófia — 69 éves, Nagy Gyula 14 hónapos, Serev Lajos 9 hónapos.

Rajtacsipelt buzatolvajok. A helybeli Máv. intézőség utóbbi időkben gyakran tapasztalta, hogy a lezárt vagonokat éjjelente dezsmálják és a vasutnak ezzel tetemes károkat okoznak. A múlt héten is így történt, egy felvert teherkocsiból mintegy három mázsa buzát loptak el a helyzettel ismerős tolvajok. Azonban rajtavesztettek, mert a buza az uton elcsurgott s a nyom egyenesen a betörő lakására vezetett, P. Gézához. Ott a kiskoru cigánygyerekek nyakába akarták sózni a sorozatos betöréseket, azonban a rendőrség ezt a mesét nem volt hajlandó elfogadni, így P. ur ellen a büntető eljárást megindította.

Piac közelében Major-utca 7. szám alatt csinosan bútorozott szobák esetleg teljesen felszerelt konyhával olcsón kiadó.

Kiadó lakás. A Kossuth-utca és mellékhelyiségekkel álló ház-udvar üzlethelyiséggel azonnali beköltözésre is hasznosbérbe kiadó. Bővebbet: Tóth Sándornál, Kossuth-utca 49. szám alatt.

Dr. Balaskó Árpád volt hajdusoboszlói ügyvédet a genfi egyetem jogi fakultása a nemzetközi közjog tárgyköréből egyetemi magántanárrá habilitálta. Dr. Balaskó Árpád egyetemi magántanári képesítését az illetékes svájci közoktatásügyi minisztérium az 1938. július hó 30-án kelt határozatával jóváhagyólag tudomásul is vette és őt ebben a minőségében megerősítette. Dr. Balaskó már előadást is hirdetett a jövő tanévre a következő címmel: „Nemzetközi viszállyok békés elintézése: Döntő bíráskodás”

A zöld hitei folyósító terménykereskedők kötelesek betartani a kormány által megállapított buzaárakat. A földmivelésügyi minisztériumhoz panaszok érkeztek arról, hogy egyes gabonakereskedők, akik tavasz folyamán előlegeket folyósítottak a gazdáknak, a kormány által megállapított buzaár dacára nem fizetik meg a gazdának ezt a megállapított árat és hivatkozva az előlegek folyósításakor létrejött kötvél pontjaira a feladó állomás és a budapesti ár közti differenciákat olyan mértékben vonják le, ami ellentétben áll a kormánynak azzal az intézkedésével, hogy az ország legtávolabbi állomásán is legalább 19'25 pengő fizetendő a buzáért.

E panaszokkal kapcsolatban a földmivelésügyi miniszter ezúton is felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az 1930. évi XXII. t.-c. 36-38. §§-ában az előre történt eladásra vonatkozóan is úgy intézkedik, hogy bármilyen kikötés esetén is a kereskedő köteles a gazdának a megállapított teljes, a helyi piacon kialakult árat megfizetni és a gazda ezzel kapcsolatos jogai érvényesítését az idézett törvényekcikk említett §§-ai szerinti bírói uton perenkívüli eljárással is biztosíthatja.

Minden egyes olyan esetben, mikor a kereskedő ezzel ellentétben jár el és a gazda esetleges tájékoztatásának hiányában visszaélni akar, a miniszter várja az erre vonatkozó bejelentést azért, hogy abban az esetben, ahol a panaszok helytálló voltáról meggyőződik, intézkedhessék az illető kereskedőnek az exportforgalomból való kizárása iránt, esetleg egyéb intézkedés foganatosítása végett is.

Milyen iparos kongresszusok lesznek Debrecenben a TIKAV alatt? Debrecenben szeptember hó 3-án délelőtt 10 órakor nyitja meg a Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásárt Bornemisza Géza m. kir. iparügyi miniszter. Ez alkalommal az ország minden részéből nagyszámban fognak Debrecenbe érkezni a kézműves ipari testületek vezetői és kézművesiparosok is, mert szeptember hó 4-én a Vármegyeháza nagytermében lesz Debrecenben az országos Iparos Kongresszus, amely elé az iparosok rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek, mert a kongresszusnak maga Bornemisza Géza iparügyi miniszter ur lesz az előadója, az iparosság előtt rendkívül nagy érdeklődést keltő „iparos-nyugdíj” kérdésnek. Szeptember hó 11-én számos szakmai kongresszus lesz Debrecenben. Így a hentesek és mészárosok tartanak körzeti nagygyűlést, nagygyűlést tartanak továbbá a cipészek, sütők, kovácsok és kerégyártók is. A kiállítás alkalmából Debrecenbe a TIKAV igazolványa alapján féláron lehet utazni. A féláru utazásra jogosító igazolványok kaphatók a Jenetjegyirodánál, ipartestületeknél.

Eladó a Foghty-féle 12 kat. hold szántóföld. Érdeklődni: dr. Csiba István ügyvéd irodájában lehet.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap fél 7 s fél 9, hétfőn fél 9 órákor:
Gary Cooper
világfilmje:

Lázadók kapitánya

Azonkívül: **Popeye bohózat és Magyar világhírű.**

Szerdán este fél 7 és fél 9 órákor:

Orezy Emma

bárónő regénye:

Császár futárja

Műsort bevezeti:
Paramount híradó.

A Lorántffy nőbibliaikör most csütörtökön este pont 7 órakor kezdi bibliaóráját a központi fiúiskola egyik földszinti termében, mivel dr. Soós Géza az S. D. G. szövetség ügyvezető alelnöke mond írásmagyarázatot s neki az este 9 óras vonattal el kell utaznia.

Románia engedékenységet színel. A román hivatalos lap aug. 6-ikai szombati számában megjelent a kisebbségi főkörmánybiztosság működéséről szóló rendelet. A rendelet tíz szakaszból áll, részletesen felsorolja a kisebbségi főkörmánybiztos hatáskörét, jogait és kötelezettségeit. A rendelet értelmében a kisebbségi főkörmánybiztos a miniszterelnök meghívására résztvehet a minisztertanács ülésein valahányszor kisebbségi kérdésekről van szó. A főkörmánybiztosnak az esetileges előterjesztések ellen vétőjoga is van. Egyébként a rendelet kimondja, hogy minden román állampolgár fajra, vallásra vagy nemre való tekintet nélkül egyforma jogokkal rendelkezik. A kisebbségek szabadon használhatják anyanyelvüket.

A rendelet tulajdonképpen az utóbbi vonatkozásban nem tartalmaz semmi újat, csupán a régebbi törvényekből összeszedett rendelkezéseket. A változás az eddigi helyzettel szemben csupán tehát az, hogy a különböző törvényekben elszórtan lefektetett rendelkezéseket egy törvényrendeletben foglalták össze. Mindössze a kisebbségi főkörmánybiztos működésére és hatáskörére vonatkozó rész új. Ha betartanák a kiadott rendelet utasításait, boldog helyzet lehetne Romániában, de vajjon nem szembekötődő lesz-e az írott rendelet s marad minden a régi?!

Nem szabad terménnyel fizetni a kocsmárosoknak. A minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a kocsmárosok terménykereskedéssel nem foglalkozhatnak. A rendelet indokolása szerint a gazdasági érdekeltségek ismételt felhívták a kormány figyelmét arra, hogy néhány falusi kocsmáros nagymértékben üzi az italhitelezésnek azt a formáját, amely szerint a hiteli igénybevevő gabonájával vagy más mezőgazdasági terményével fizethet az évközben elfogyasztott ételért és italért. A hitel elszámolásakor gyakran ellentét keletkezik a kocsmáros és a gazda között, mert az elszámolás nem a termények rendes piaci árán történik, hanem rendszerint a megszorult gazda kárára. E visszas helyzetet kíván segíteni a kormány rendelete, amely meg arra is kitér, hogy kocsmáros javára semmiféle terményengedményezés ne történhessék.

Hirdessen a „Független Hajduság”-ban.

A Homonnay szintársulat legkiemelkedőbb napjai voltak aug. 10. és 11-ike. Kabos Gyula országos nevű komikus a maga hatalmas művészetével emelte e két estén az előadások sorozatos sikereit a „Nem leszek halátlan” és a „Mackó” Galambos és Augusztin szerepeinek kreálásával. Felülmúlhatatlan humorával a zsufozásig megtelt nézőtér publikumától szünni nem akaró tapsokat aratott. Partnerei is kitétek magukért s méltónak bizonyultak Kabos művészetéhez.

A szekérfuvarozás új rendje.

A kereskedelmi minisztérium tervezet készített a szekérfuvarozó ipar rendezésére. A tervezet szerint a szekérfuvarozást csak 50 kilométert meg nem haladó távolságra szabad vállalni, de ezt a „helyközi fuvarozást” is engedélyhez kötik: kötelező lesz a kocsinkénti 1000 pengő biztosítás és az üzleti könyvvezetés; a fuvaros más ipart nem üzhet; aki helyközi fuvarozásra nem kap engedélyt, az csak tíz kilométeres körzetben vállalhat fuvar helyi iparigazolvány alapján. A fuvarozók legutóbb országos gyűlést is tartottak Budapesten és előterjesztették a rendelettervezettel kapcsolatban javaslataikat. A rendelettervezet egyebek közt büntető rendelkezéseket tartalmaz, amelyek azonban nem vonatkoznak azokra a mezőgazdáknak, akik a gazdaságukban használt, vagy tenyésztési célokra tartott jöszágaikkal üzik, mint nem főfoglalkozást, a szekérfuvarozást. Ezek a rendelet kibocsátása után is korlátlanul fuvarozhatnak. Schmidt Lajos és Petainék József országgyűlési képviselők kifejtették a gyűlésen, hogy a kormány részéről már az eddigi tárgyalások során is a legmesszebbmenő jóindulatot tapasztalták és joggal remélhetik, hogy a további tárgyalások meghozzák a kívánt sikert. A gyűlés bizottságot küldött ki, amely a szekérfuvarozó iparosok képviselőiben eljár a minisztériumban.

Összeírják a lovakat és öszvéreket.

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki a lovak és öszvérek őszi összeírása és állatorvosi vizsgálata tárgyában. A rendelet értelmében évenként szeptember 1-től 10-ig terjedő időközben össze kell írni, az összeírás idején fennálló állapot szerint korra való tekintet nélkül minden nem állami tulajdonban lévő lovat és öszvért. Az összeírás lóbejelentőlap vagy ló vizsgálati igazolvány űrlapok kitöltése útján történik. Minden egyes lóról és öszvérről korra való tekintet nélkül külön űrlapot kell a ló vagy az öszvér tulajdonosának kitöltenie. A községi előjáróság az űrlapokból minden év szeptember hó 1-ig minden ló- és öszvértulajdonosnak annyi űrlapot szolgáltat ki, ahány ló, illetőleg öszvére van. Az űrlapot a tulajdonosok kötelesek a valóságnak megfelelően pontosan és olvashatóan kitölteni és legkésőbb szept. 10-ig visszajuttatni ahhoz a hatósághoz, amely azt kiszolgáltatta. A rendelet arról is intézkedik, hogy az összeírási kötelezettség alá eső lovak és öszvérek közül azokat, amelyek az összeírás idején legalább 2 évesek, évenként október 1-től november 30-ig terjedő időközben állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni és a tulajdonosok kötelesek a vizsgálati kötelezettség alá eső lovakat és öszvéreket a hatóság által megállapított időpontban és helyre elővezetni vagy elővezettetni.

Független Hajduság

4. oldal.

MAVAUT autóbusz menetrend:

Érvényes 1938. évi június hó 26-tól szeptember hó 8-ig.

Hajdusoboszló—Debrecen:

21	10:16	13:21	i.	Hajdusoboszló piacér	é.	14:43	16:33	18:03	19:34
25	10:20	13:25	16:45	18:05	gyógyfürdő	10:45	14:39	16:29	17:59
55	10:50	13:55	17:15	18:35	é.	10:15	14:10	16:00	17:31

Hajdusoboszló—Békéscsaba:

14	41	18:01	i.	Hajdusoboszló gyógyfürdő	e	9:23
14	45	18:05		Hajdusoboszló piacér		9:19
15	23	18:43		Püspökladány		8:42
16	38	19:58		Szeghalom p. u.		7:25
17	25	20:45		Mezőberény		6:36
17	43	21:03		Békés		6:17
18	00	21:20	é.	Békéscsaba Csaba-szálló	i.	6:00

Hajdusoboszló—Szeghalom—Gyoma—Szarvas—Szentés—Hódmezővásárhely:

16	31	i.	Hajdusoboszló gyógyfürdő	é.	10:19
17	13		Püspökladány		9:39
18	26		Szeghalom p. u.		8:25
19	28		Gyoma p. u.		7:24
20	07		Szarvas		6:45
20	55		Szentés		5:55
21	35	é.	Hódmezővásárhely	i.	5:15

Hajdusoboszló—Püspökladány—Kisujzállás:

19	32	i.	Hajdusoboszló Gyógyfürdő	é.	10:00	13:23
19	36		Hajdusoboszló piacér		9:56	13:19
19	59		Kaba községháza	é.	9:32	12:53
20	24		Püspökladány Rákóczi-sz.		7:31	12:27
20	52		Karcag		7:04	8:42
21	20	é.	Kisujzállás	i.	6:35	8:13

Hajdusoboszló—Balmazújváros (csak vasárnap és ünnepnap közlekedik):

10	05	16:45	i.	Hajdusoboszló gyógyfürdő	é.	11:20	18:00
10	08	16:48		Hajdusoboszló piacér		11:17	17:57
10	38	17:18		Balmazújváros Hangya-sz.		10:47	17:27
10	40	17:20	é.	Balmazújváros községháza	i.	10:45	17:25

Hajdusoboszló—Hortobágy—Debrecen—Hajdusoboszló kirándulójárata.
Közlekedik július 1-től augusztus 31-ig minden csütörtökön.

Hajdusoboszló gyógyfürdő	i.	8:50
Hajdusoboszló piacér	i.	9:00
Hortobágyi csárda	é.	9:45
Hortobágyi csárda	i.	14:15
Debrecen	é.	15:10
Debrecen	i.	17:30
Debrecen Nagyerdő	é.	17:35
Debrecen Nagyerdő	i.	19:00
Hajdusoboszló gyógyfürdő	é.	19:30
Hajdusoboszló piacér	é.	19:35

x = csak hétköznap közlekedik, + = csak vasárnap és ünnepnap közlekedik.

Az új középiskolai rendtartás részletesen szabályozza a középiskolai tanítással kapcsolatos tennivalókat. A tanév megnyitása mindenütt szeptember 8-án vagy 9-én történik s végződik június hó 14-én. Megállapítást nyert az egyes osztályokba felvehető tanulók létszáma. Visszaállították az 50 perces órákat is. Minden óra után tíz perces szünetet kell tartani, de a harmadik tanítási óra után 15—20 perces szünetet is engedélyezhet az igazgató. Déli egy óra után nem ölven, hanem csak negyven perces órák tarthatók.

Rendelet a tűzharcosok gyermekeinek iskolai kedvezményeiről. A Budapesti Közlöny ismerteti gróf Teleky Pál kultuszminiszternek a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg kiadott rendeletét, amely a világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről szóló törvény végrehajtásáról szól. A rendelet első paragrafusa aziránt intézkedik, hogy az állami, kir., kat., törvényhatósági, községi, társulati és magán, valamint egyházi hatóság alatti álló közép- és szakiskolák a főiskolákban és egyetemeken általános „j” tanulmányi eredménnyel tanulmányokat folytató tűzharcosok gyermekei a megállapított tandíjmentességért a beiratási díj, a vegyes díj és minden egyéb díjalóli mentességért, valamint tanulmányi segélyért, ösztöndíjért, vagy más kedvezményért folyamodók között egyenlő feltételek mellett elsőbbséget élvezzenek. Ugyanígy előnyben kell részesíteni az említett iskolákban a tűzharcos gyermekeket a felvételeknél is. A rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell mindazokra a tanulóira és egyetemi hallgatókra, akiknek apja a törvény értelmében „tűzharcos”. Ugyanebben a kedvezményben részesülnek azok a gyermekek is, akiket a tűzharcosok örökbefogadtak, vagy

törvényesítettek. Kedvezményre számoltartó gyermek apjának tűzharcos minőségét az igény érvényesítésekor kell igazolni. Amennyiben a rendeletben felsorolt tanintézeteknél a jövőben újabb kedvezmény, vagy mentesség lépne életbe, úgy a tűzharcos gyermekeket ezeknek a kedvezményeknek az odaítélésénél is egyenlő feltételek mellett elsőbbségben kell részesíteni.

Dr. Pávai Vajna Ferenc orsz. főgeológus, m. kir. főbányatanácsos gyógyfürdőkben időzik. Nemcsak Hajdusoboszló város, de az egész ország irányadó közvéleménye elismeri és tudja, hogy dr. Pávai Vajna Ferenc tudományos utmutatása és személyes közreműködése mellett furták az 1. számú hőforrást Hajdusoboszlón. A csoda-forrás felfakadt a föld mélyéből és ezzel megszületett nemcsak a dr. Pávai Vajna főgeológus szaktudásába vetett erős hit és dicsőséges siker, de megszületett a hajdusoboszlói hőforrásokból táplálkozó gyógyfürdő világhírve is.

9905—1938.

Felhívás.

Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara területén mestervizsgákat ez évben szeptember és december hónapokban tartanak. A szeptemberi mestervizsgákon, csak azok a vizsgázók jelenhetnek meg, akik szabályszerűen felszerlet kérelmüket szeptember 1-ig a kamarához beadják. A kérvényhez erkölcsi bizonyítvány nem kell.

Hajdusoboszló, 1938. július 25.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Távolból irányítható villamos kertész. Egy amerikai béna mechanikus értéktelen hulladékanyagból olyan fűkaszaló gépet szerkesztett, amely messziről is kormányozható. Kényelmesen leül a háza elé és távolból irányítja a különös gépet, amelyről rendkívül érdekes képből és cikkben számol be Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A nő és a kerékpár. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonalos szindarabot, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű képes színházi hetilapban. A Délbáb egy száma 20 fillér.

10,829—1938.

Hirdetmény.

Az 1938. évi XI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 4350—1938. M. F. sz. rendelet értelmében bejelentési kötelezettség alá esik minden vállalat, üzem, és kereső foglalkozás, mely egy vagy több értelmiségi munkakörű (legalább 4 középiskolát végzett) alkalmazottat foglalkoztatott 1938. március 1-én.

Bejelentési kötelezettség alá nem esik a közszolgálat, a hitfelekezeti célt szolgáló alkalmaztatás, továbbá a legfeljebb 5 alkalmazottat foglalkoztató mezőgazdasági üzem.

A f. évi március 1. után bevételezett üzemek bejelentési kötelezettségüknek szintén eleget tenni kötelesek.

A bejelentés szempontjából értelmiségi munkakörben alkalmazottaknak kell tekinteni az irodai és műszaki szolgálatot ellátó tisztviselőn felül a kereskedősegédet, az állandó fizetésű utazót s általában minden olyan alkalmazottat, aki nem altiszt, vagy szolgái, vagy szoros értelemben vett fizikai munkát végez.

A bejelentést az érdekelt munkaadónak f. hó 20. napjáig közvetlenül az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosához (Budapest, Klótilid-utca 10-c.) kell megtenni.

A bejelentéshez szükséges űrlapok dr. Tóth Béla aljegyzőnél városháza emelet 9. szám alatt kaphatók.

Figyelmeztetem az érdekelt munkaadókat, hogy a bejelentési kötelezettség elmulasztása két hónapig terjedő elzárással és 8000 P pénzbüntetéssel büntetendő kihágást képez.

Hajdusoboszló, 1938. augusztus 11.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

5335—1938.

Hirdetmény.

Hivatkozással a 100.000—1932. F. M. rendelet 332.§-ára, miután az utolsó 90 nap óta veszettségi eset nem fordult elő, a folyó évi febr. hó 28-án elrendelt ebzárlatot megszüntetek nyilvánítom.

Hajdusoboszló, 1938. aug. 9.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Kiadó házassudvar a fürdő közvetlen közelében, a Rákosi-zugban, 650 négyszögöl telekkel, melléképületekkel, lucernáskerttel. Felvilágosítástad: Bélyky Lajos ref. lelkész.

A hajdusoboszlói kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

3842—1938. tk. szám. 1. 58—1936.

Árverési hirdetmény-kivonat.

M. kir. Államkincstár képviselőiben a debreceni m. kir. Pénzügyigazgatóság végrehajthatóknak özv. dr. Grósz Adolfiné szül. Kenyeres Róza végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtható kérelme következtében az 1881. LX. t.-c. 144., 146., 147. §§. értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 2721 P 84 fillér tökékövetelés, ennek 1936. január 16. napjától járó 9 százalékos kamata, 35 P 74 fillér eddig megállapított per- és végrehajtási költség és járuléka behajtása végett a hajdusoboszlói kir. járásbíróság területén lévő, Hajdusoboszló megyei városban fekvő s a

1. hajdusoboszlói 266. számú telekkönyvi betétben A. II. 1—3. sorszám, 6523., 6524., 6522. hrsz. alatt felvett, a Bánomkertben fekvő összesen I hold 203 négyszögöl területű szőlőnek özv. dr. Grósz Adolfiné szül. Kenyeres Róza nevében álló 1/2-ed illetőségére 437 P kikiáltási árban;

2. a hajdusoboszlói 266. számú telekkönyvi betétben A. + 1. sorszám, 87. hrsz. alatt felvett a Beltelekben I. tized 53. összeírású szám alatt fekvő ház, udvar és gazdasági épületek az özv. dr. Grósz Adolfiné szül. Kenyeres Róza nevében álló 1/2-ed rész illetőségére 3650 P kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Hajdusoboszlón a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében (Szilfákajla-utca 1. szám 3. ajtó) megtartására: **1938. évi október hó 27. napjának d. e. 9 órára tüzi ki** és az árverési feltételeket az 1881: LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a 266. számú telekkönyvi betétben A. II. 1—3. sorszám alatt felvett ingatlan 2,990 P 67 fillér, míg ugyanazon betétben A. + 1. sorszám alatt felvett ingatlan 24,135 P 51 fillér legkisebb vételárnál alacsonyabb áron eladni nem lehet (1908: XLI. t.-c. 26. §. és a 5610—1931. M. E. számú rendelet 21. §-a).

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldötttől letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha ígérni többet senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. t.-c. 25. §.).
Hajdusoboszló, 1938. évi július hó 12. napján.

Dr. Verécsi, sk. kir. jbró.

A kiadmány hitelűl:
Fekete Károly, kiadó.

Allatvásári jelentés
1938. évi aug. hó 13.-iki heti vásárról

	Sertés	—	620 drb.	540 drb.
	Ló	—	8 "	2 "
	Szarvasmarha	—	15 "	6 "
	Borju	—	4 "	3 "
	Juh	—	38 "	14 "
	Kecske	—	6 "	5 "
	Hízottsertés különként elősúlyban			78—84 f.